

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2005/29/EB

2005 m. gegužės 11 d.

dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sutarties 153 straipsnio 1 dalyje ir 3 dalies a punkte numatyta, kad Bendrija turėtų prisidėti prie aukšto lygio vartotojų apsaugos naudodama priemones, kurias ji patvirtina pagal Sutarties 95 straipsnį.
- (2) Pagal Sutarties 14 straipsnio 2 dalį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, paslaugų judėjimas ir įsisteigimo laisvė. Siekiant skatinti tarpvalstybinės veiklos plėtrą, ypač svarbi sąžiningos komercinės veiklos plėtra vidaus sienų neturinčioje erdvėje.
- (3) Valstybių narių įstatymuose dėl nesąžiningos komercinės veiklos yra ryškių skirtumų, kurie gali sąlygoti pastebimus konkurencijos iškraipymus ir kliūtis sklandžiam vidaus rinkos veikimui. Reklamos srityje 1984 m. rugsėjo 10 d.

Tarybos direktyva 84/450/EEB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos ⁽³⁾ nustato minimalius kriterijus teisės aktų klaidinančios reklamos srityje suderinimui, bet neužkerta kelio valstybėms narėms palikti galioti arba patvirtinti priemones, nustatančias didesnę vartotojų apsaugą. Todėl valstybių narių nuostatos dėl klaidinančios reklamos žymiai skiriasi.

- (4) Šie skirtumai sąlygoja neapibrėžtumą, kurias nacionalines taisykles taikyti vartotojų ekonominius interesus pažeidžiančiai nesąžiningai komercinei veiklai, bei sukuria verslą ir vartotojus įtakančias kliūtis. Šios kliūtys didina įmonių, besinaudojančių vidaus rinkos laisvėmis, išlaidas, ypač tais atvejais, kai norima užsiimti tarpvalstybine prekyba, reklamos kampanijomis ir pirkimo skatinimu. Tokios kliūtys taip pat verčia vartotojus abejoti savo teisėmis ir mažina jų pasitikėjimą vidaus rinka.
- (5) Nesant Bendrijos lygiu vienodų taisyklių, kliūtys laisvam paslaugų ir prekių judėjimui tarp valstybių arba įsisteigimo laisvei galėtų, atsižvelgiant į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką, būti pateisinamos tol, kol jomis siekiama apsaugoti pripažintus viešojo intereso siekius ir tol, kol jos yra proporcingos tiems siekiams. Atsižvelgiant į Bendrijos tikslus, išdėstytus Sutarties ir Bendrijos antrinės teisės nuostatose, susijusiose su judėjimo laisve, ir laikantis Komisijos politikos dėl komercinių pranešimų, kaip nurodyta Komisijos komunikate „Žaliosios knygos dėl komercinių pranešimų vidaus rinkoje tęsinys“, tokios kliūtys turėtų būti pašalintos. Šias kliūtis galima pašalinti tik Bendrijos lygiu nustatant vienodas taisykles, numatančias aukštą vartotojų apsaugos lygį, ir Bendrijos lygiu patikslinus kai kurias teises sąvokas tiek, kiek būtina tinkamam vidaus rinkos veikimui bei teisinio tikrumo reikalavimo įvykdymui.

⁽¹⁾ OL C 108, 2004 4 30, p. 81.

⁽²⁾ 2004 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 104 E, 2004 4 30, p. 260), 2004 m. lapkričio 15 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 38 E, 2005 2 15, p. 1) ir 2005 m. vasario 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2005 m. balandžio 12 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 250, 1984 9 19, p. 17. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/55/EB (OL L 290, 1997 10 23, p. 18).

- (6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. Pagal proporcingumo principą ši direktyva saugo vartotojus nuo esminių nesąžiningos komercinės veiklos pasekmių, bet pripažįsta, kad kai kuriais atvejais jos poveikis vartotojams gali būti nereikšmingas. Ji netaikoma ir neturi poveikio nacionaliniams įstatymams dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios tik konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais; visapusiškai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, valstybės narės, jeigu jos taip nusprendžia, turi teisę ir toliau reglamentuoti tokią veiklą nepažeisdamos Bendrijos teisės. Ši direktyva netaikoma ir neturi poveikio Direktyvos 84/450/EEB nuostatomis dėl klaidinančios reklamos, kuri klaidina verslą, bet neklaidina vartotojų, ir dėl lyginamosios reklamos. Be to, ši direktyva neturi poveikio tokiai priimtai reklamos ir prekybos praktikai kaip teisėtas produktų patalpinimas vitrinoje, prekių diferencijavimas pagal firminę rūšį arba vartotojų skatinimas, galintis teisėtai paveikti jų supratimą apie produktus ir įtakoti jų poelgius nesilpninant vartotojų gebėjimo priimti informacija paremtą sprendimą.
- (7) Ši direktyva skirta komercinei veiklai, tiesiogiai susijusiai su įtaka vartotojų sprendimams sudaryti sandorį dėl produktų. Ji nėra skirta komercinei veiklai, vykdomai pirmiausia kitais tikslais, įskaitant, pavyzdžiui, investuotojams skirtus komercinius pranešimus, tokius kaip metiniai pranešimai ir bendro pobūdžio reklaminė literatūra. Ji nėra skirta teisiniams reikalavimams dėl skonio ir padorumo, kurie valstybėse narėse labai skiriasi. Tokia komercinė veikla, kaip, pavyzdžiui, prekių ar paslaugų siūlymas gatvėje, gali būti nepageidaujama valstybėse narėse dėl kultūrinių priežasčių. Valstybės narės atitinkamai turėtų galėti ir toliau drausti komercinę veiklą savo teritorijoje dėl skonio ir padorumo priežasčių, nepažeisdamos Bendrijos teisės, net tais atvejais, kai tokia veikla neapriboja vartotojų pasirinkimo laisvės. Taikant šią direktyvą, ypač jos bendrąsias nuostatas, reikia visapusiškai atsižvelgti į aplinkybės konkrečiu atveju.
- (8) Ši direktyva tiesiogiai gina vartotojo ekonominius interesus nuo nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu. Tuo būdu ji taip pat netiesiogiai gina teisėtą verslą nuo jo konkurentų, kurie nesilaiko šios direktyvos taisyklių, ir taip užtikrina sąžiningą konkurenciją šia direktyva derinamose srityse. Suprantama, kad yra ir kitokia komercinė veikla, kuri, nors nekenkia vartotojams, gali pakenkti konkurentams ir verslo klientams. Komisija turėtų atidžiai išnagrinėti Bendrijos veiksmų, nepatenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, poreikį nesąžiningos konkurencijos srityje ir, jeigu reikia, pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, apimančio šiuos kitus nesąžiningos konkurencijos aspektus.
- (9) Ši direktyva nepažeidžia asmenų, nukentėjusių nuo nesąžiningos komercinės veiklos, teisės reikšti individualius reikalavimus. Ji taip pat nepažeidžia Bendrijos ir nacionalinės sutarčių teisės bei intelektinės nuosavybės teisės taisyklių, taisyklių, susijusių su sveikatos ir produktų saugos aspektais, įsisteigimo sąlygomis ir leidimų išdavimo tvarka, įskaitant tas taisykles, kurios pagal Bendrijos teisę yra susijusios su lošimų veikla, taip pat Bendrijos konkurencijos taisyklėmis bei jas įgyvendinančiomis nacionalinėmis nuostatomis. Taigi valstybės narės galės sveikatos apsaugos ir vartotojų saugumo sumetimais palikti galioti arba įvesti komercinės veiklos apribojimus ir draudimus savo teritorijoje, pavyzdžiui dėl alkoholio, tabako arba vaistų, nepriklausomai nuo to, kur įsikūręs prekybininkas. Finansinėms paslaugoms ir nekilnojamajam turtui dėl jų sudėtingumo ir būdingos didelės rizikos būtina nustatyti išsamius reikalavimus, įskaitant pozityvius įpareigojimus prekybininkams. Dėl šios priežasties finansinių paslaugų ir nekilnojamojo turto srityje ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės ginti vartotojų ekonominius interesus reglamentuojant daugiau nei reglamentuojama šios direktyvos nuostatomis. Šioje direktyvoje nereikėtų reglamentuoti tauriųjų metalų gaminių prabos sertifikavimo ir žymėjimo.
- (10) Būtina užtikrinti šios direktyvos ir Bendrijos teisės ryšio nuoseklumą, ypač kai konkretiems sektoriams taikomos išsamios nuostatos dėl nesąžiningos komercinės veiklos. Todėl ši direktyva iš dalies pakeičia Direktyvą 84/450/EEB, 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis ⁽¹⁾, 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/27/EB dėl draudimų ginant vartotojų interesus ⁽²⁾ ir 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ⁽³⁾. Atitinkamai ši direktyva taikoma tik tais atvejais, kai nėra konkrečių Bendrijos teisės nuostatų, reglamentuojančių konkrečius nesąžiningos

(1) OL L 144, 1997 6 4, p. 19. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/65/EB (OL L 271, 2002 10 9, p. 16).

(2) OL L 166, 1998 6 11, p. 51. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/65/EB.

(3) OL L 271, 2002 10 9, p. 16.

komercinės veiklos aspektus, tokius kaip informaciniai reikalavimai ir informacijos teikimo vartotojui taisyklės. Ji numato vartotojų apsaugą tais atvejais, kai Bendrijos lygiu nėra konkrečių sektorinių teisės aktų, ir draudžia prekybininkams sudaryti apgaulingą įspūdį apie produktų pobūdį. Tai ypač svarbu sudėtingų, didelę riziką vartotojams keliančių produktų atvejais, tokių kaip tam tikri finansinių paslaugų produktai. Taip ši direktyva papildo Bendrijos *acquis*, taikomą komercinei veiklai, kenkiančiai vartotojų ekonominiams interesams.

- (11) Aukštas konvergencijos lygis, pasiektas šia direktyva suderinus nacionalines nuostatas, sukuria bendrą aukštą vartotojų apsaugos lygį. Ši direktyva nustato vieningą bendrą nesąžiningos komercinės veiklos, iškreipiančios vartotojų ekonominį elgesį, draudimą. Ji taip pat nustato taisyklės dėl šiuo metu Bendrijos lygiu neregamentuojamos agresyvios komercinės veiklos.

- (12) Suderinimas žymiai padidins teisinį tikrumą vartotojams ir verslui. Ir vartotojai, ir verslas galės remtis bendra reglamentavimo struktūra, pagrįsta aiškiai apibrėžtomis teisinėmis sąvokomis, reglamentuojančiomis visus nesąžiningos komercinės veiklos aspektus visoje ES. Jo poveikis pasireikš kliūčių, kylančių iš nevienodų taisyklių dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojo ekonominiams interesams, pašalinimu ir galimybių pasiekti vidaus rinką šioje srityje sukūrimu.

- (13) Kad būtų pasiekti Bendrijos tikslai panaikinant kliūtis vidaus rinkai, būtina pakeisti šiuo metu esančias skirtingas valstybių narių bendrąsias nuostatas ir teisinius principus. Todėl šia direktyva nustatytas bendras draudimas apima nesąžiningą komercinę veiklą, iškreipiančią vartotojų ekonominį elgesį. Siekiant sustiprinti vartotojo pasitikėjimą, reikėtų bendrąjį draudimą vienodai taikyti nesąžiningai komercinei veiklai, pasitaikančiai bet kokių prekybininko ir vartotojo nesutartinių santykių srityje arba sudarius sutartį bei jos vykdymo metu. Bendrasis draudimas parengiamas remiantis taisyklėmis dėl dviejų komercinės veiklos tipų, kurie yra dažniausiai pasitaikantys, būtent, klaidinančios komercinės veiklos ir agresyvios komercinės veiklos.

- (14) Pageidautina, kad klaidinančios komercinės veiklos sąvoka apimtų tokią veiklą, įskaitant klaidinančią reklamą, kai

vartotojui, klaidinant jį, trukdoma priimti informacija paremtą ir todėl efektyvų sprendimą. Atitikdama valstybių narių įstatymams ir praktikai dėl klaidinančios reklamos, ši direktyva klaidinančią veiklą skirsto į klaidinančius veiksmus ir į klaidinantį informacijos neatskleidimą. Informacijos neatskleidimo atžvilgiu ši direktyva nustato tam tikrą kiekį svarbios informacijos, reikalingos priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio sudarymo. Tokia informacija neturės būti atskleidžiama visuose reklamos skelbimuose, bet tik tuose, kur prekybininkas kviečia pirkti – tokia koncepcija aiškiai apibrėžta šioje direktyvoje. Šioje direktyvoje priimtas visiško suderinimo požiūris nekludo valstybėms narėms nacionalinės teisės aktuose nurodyti tam tikrų produktų, pavyzdžiui, kolekcinį arba elektros prekių, pagrindinių savybių, kurių nenurodymas kviečiant pirkti būtų esminis. Šia direktyva nesiekama sumažinti vartotojo pasirinkimo uždraudžiant reklamuoti produktus, kurie atrodo panašūs į kitus produktus, nebent šis panašumas keltų vartotojams painiavą dėl komercinės produkto kilmės ir dėl to klaidintų. Ši direktyva neturėtų pažeisti esamos Bendrijos teisės, kuri komercinės veiklos srityje aiškiai suteikia valstybėms narėms pasirinkimą iš kelių vartotojų apsaugos kontrolės galimybių. Visų pirma ši direktyva neturėtų pažeisti 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje ⁽¹⁾ 13 straipsnio 3 dalies.

- (15) Jeigu Bendrijos teisė nustato informacijos reikalavimus dėl komercinių pranešimų, reklamos ir prekybos, ta informacija šioje direktyvoje laikoma esmine. Valstybės narės galės, kai tai leidžia esamų Bendrijos teisės aktų minimalios išlygos, palikti galioti arba papildyti informacinius reikalavimus, susijusius su sutarčių teise ir turinčius pasekmių sutarčių teisei. II priede pateikiamas pavyzdinis tokių informacinių reikalavimų *acquis* sąrašas. Atsižvelgiant į šios direktyvos siūlomą visišką suderinimą, tik Bendrijos teisėje reikalaujama informacija laikoma esmine pagal šios direktyvos 7 straipsnio 5 dalį. Jeigu valstybės narės nustatė informacinius reikalavimus, kurie yra griežtesni nei nustatyti minimalių išlygų pagrindu, šios papildomos informacijos neatskleidimas nebus prilyginamas klaidinančiam informacijos neatskleidimui pagal šią direktyvą. Tačiau valstybės narės galės, kai tai leidžia Bendrijos teisės aktų minimalios išlygos, nepažeisdamos Bendrijos teisės, palikti galioti arba priimti griežtesnes nuostatas, kad užtikrintų aukštesnio lygio vartotojų individualių sutartinių teisių apsaugą.

⁽¹⁾ OL L 201, 2002 7 31, p. 37.

- (16) Nuostatos dėl agresyvios komercinės veiklos turėtų apimti tą veiklą, kuri žymiai apriboja vartotojo pasirinkimo laisvę. Tokioje veikloje naudojamas priekabiavimas, prievarta, įskaitant jėgos panaudojimą, ir pernelyg didelė įtaka.
- (17) Siekiant didesnio teisinio tikrumo, pageidautina, kad būtų apibrėžta tokia komercinė veikla, kuri yra nesąžininga bet kuriomis aplinkybėmis. Todėl I priede pateikiamas išsamus visos tokios veiklos sąrašas. Tai yra vienintelė komercinė veikla, kurią galima laikyti nesąžininga nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo, kaip numato šios direktyvos 5–9 straipsnio nuostatos. Sąrašą galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.
- (18) Nuo nesąžiningos komercinės veiklos reikėtų saugoti visus vartotojus; tačiau po Direktyvos 84/450/EEB priėmimo Teisingumo Teismas, nagrinėdamas bylas dėl reklamos, matė būtinybę išnagrinėti poveikį hipotetiniam eiliniam vartotojui. Ši direktyva, remdamasi proporcingumo principu ir siekdama efektyviai įgyvendinti joje numatytas nuostatas, pagal Teisingumo Teismo aiškinimą naudoja vidutinį vartotoją, kuris yra gana gerai informuotas ir gana atidus bei apdairus, kaip standartą, atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius bei kalbinius veiksnius, bet numato nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią vartotojų, kurių savybės daro juos ypač pažeidžiamus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, išnaudojimui. Kai komercinė veikla yra konkrečiai nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, pavyzdžiui, vaikus, pageidautina, kad komercinės veiklos poveikis būtų vertinamas vidutinio tos grupės nario atžvilgiu. Todėl į komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašą reikia įtraukti nuostatą, kuri, tiesiogiai neuždrausdama į vaikus nukreiptos reklamos, apsaugotų juos nuo tiesioginio raginimo pirkti. Vidutinio vartotojo nustatymas nėra statistinis tyrimas. Atsižvelgdami į Teisingumo Teismo teisminę praktiką, nacionaliniai teismai ir institucijos turės priimti savo sprendimą, kad nustatytų būdingą vidutinio vartotojo reakciją konkrečiu atveju.
- (19) Jeigu tam tikros savybės, tokios kaip amžius, fizinė ar proto negalia arba patiklumas, daro vartotojus ypač lengvai pasiduodančius komercinės veiklos arba peršamo produkto įtakai, ir toks veiklos būdas gali iškreipti tik tokių vartotojų ekonominį elgesį tokiu būdu, kurį prekybininkas gali iš anksto pagrįstai numatyti, reikėtų užtikrinti tinkamą jų apsaugą įvertinant šią veiklą vidutinio tos grupės nario atžvilgiu.
- (20) Reikėtų numatyti tam tikrą vaidmenį elgesio kodeksams, kurie įgalina prekybininkus veiksmingai taikyti šios direktyvos principus konkrečiose ekonomikos srityse. Reikėtų, kad tuose sektoriuose, kuriuose yra specifiniai privalomi prekybininkų elgesį reglamentuojantys reikalavimai, būtų pateiktas ir profesinio atidumo reikalavimų tame sektoriuje pagrindas. Už kodeksą atsakingų subjektų nacionaliniu ir Bendrijos lygiu vykdoma kontrolė, kuria siekiama panaikinti nesąžiningą komercinę veiklą, gali padėti išvengti būtinybės imtis administracinių ar teisminių veiksmų, todėl ją reikėtų skatinti. Siekiant sukurti aukšto lygio vartotojų apsaugą, vartotojų organizacijos galėtų būti informuojamos ir dalyvauti rengiant elgesio kodeksus.
- (21) Asmenys ir organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turi teisėtų interesų šiuo klausimu, privalo turėti teisinių priemonių pradėti bylas dėl nesąžiningos komercinės veiklos teisme ar administracinėje institucijoje, kuri yra kompetentinga nagrinėti skundus arba pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą. Kadangi įrodinėjimo pareigą nustato nacionalinė teisė, reikėtų įgalinti teismus ir administracines institucijas reikalauti iš prekybininkų pateikti įrodymus dėl padarytų faktinių pareiškimų tikslumo.
- (22) Būtina, kad valstybės narės numatytų sankcijas už šios direktyvos nuostatų pažeidimus, užtikrintų jų įgyvendinimą. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (23) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. kliūčių vidaus rinkos veikimui, kurias sudaro nacionaliniai įstatymai dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pašalinimas ir aukšto bendro lygio vartotojų apsaugos sukūrimas derinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl to tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (24) Siekiant garantuoti, kad būtų pašalintos kliūtys vidaus rinkai ir pasiektas aukštas vartotojų apsaugos lygis, šią direktyvą reikėtų peržiūrėti. Ši peržiūra galėtų paskatinti Komisiją pateikti pasiūlymą dėl šios direktyvos pataisų, kurios gali apimti tam tikrus nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalies, paplėtimus, ir

(arba) pakeitimus kituose vartotojų apsaugos teisės aktuose, atspindinčius išipareigojimą Komisijos politikos vartotojų atžvilgiu strategijoje peržiūrėti galiojančią *acquis* siekiant aukšto bendro vartotojų apsaugos lygio.

- (25) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas yra padėti tinkamai veikti vidaus rinkai ir pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį suderinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojų ekonominiams interesams.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) „vartotojas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, nesusijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija;
- b) „prekybininkas“ – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai;
- c) „produktas“ – bet kurios prekės arba paslaugos, įskaitant nekilnojamąjį turtą, teises ir pareigas;
- d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ (toliau – komercinė veikla) – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams;
- e) „iš esmės iškreipti vartotojų ekonominių elgesį“ – naudojant komercinę veiklą pastebimai susilpninti vartotojo gebėjimą priimti informaciją paremtą sprendimą ir taip paskatinti vartotoją priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs;
- f) „elgesio kodeksas“ – susitarimas arba taisyklių rinkinys, kurio nenustato valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai ir kuris apibrėžia prekybininkų, saistomų šio kodekso vienoje arba keliose konkrečiose komercinės veiklos srityse arba verslo sektoriuose, elgesį;
- g) „už kodeksą atsakingas subjektas“ – bet kuris subjektas, įskaitant prekybininką arba prekybininkų grupę, kuris atsakingas už elgesio kodekso sudarymą ir peržiūrą ir (arba) šio kodekso saistomų subjektų kontrolę;
- h) „profesinis atidumas“ – tam tikrų įgūdžių ir rūpestingumo standartas, kurio pagrįstai galima tikėtis iš prekybininko vartotojų atžvilgiu ir kuris atitinka sąžiningą praktiką rinkoje ir/arba bendrą sąžiningumo principą prekybininko veiklos srityje;
- i) „kvietimas pirkti“ – komercinis pranešimas, produkto savybės ir kainą nurodantis tokiu būdu, kuris yra būdingas naudojamo komercinio pranešimo priemonėms, ir tuo suteikiantis vartotojui galimybę pirkti;
- j) „pernelyg didelė įtaka“ – pasinaudojimas pranašesne pozicija darant spaudimą vartotojui, net ir nenaudojant arba negrasiinant panaudoti fizinę jėgą, tokiu būdu, kuris žymiai apriboja vartotojo gebėjimą priimti informaciją paremtą sprendimą;
- k) „sprendimas dėl sandorio“ – bet kuris sprendimas, kurį vartotojas priima dėl produkto pirkimo, pirkimo būdo ir sąlygų, visos sumos sumokėjimo ar mokėjimo dalimis, produkto įsigijimo ar atsisakymo, ar pasinaudojimo su produktu susijusia sutartine teise, nepriklausomai nuo to, ar vartotojas nusprendžia veikti, ar nesiimti veiksmų;
- l) „reglamentuojama profesija“ – profesinė veikla arba grupė profesinių veiklų, kurias pradėti arba vykdyti ar vykdyti vieną iš jų rūšių pagal įstatymus ir kitus teisės aktus leidžiama tik tiesiogiai arba netiesiogiai įsigijus tam tikrą profesinę kvalifikaciją.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.

2. Ši direktyva nepažeidžia sutarčių teisės, ypač taisyklių dėl sutarties galiojimo, sudarymo arba padarinių.

3. Ši direktyva nepažeidžia Bendrijos arba nacionalinių taisyklių, susijusių su sveikatos ir produktų saugos klausimais.

4. Jeigu šios direktyvos nuostatos prieštarauja kitoms Bendrijos taisyklėms, reglamentuojančioms konkrečius nesąžiningos komercinės veiklos aspektus, pastarosios turės viršenybę ir bus taikomos tiems konkrečioms aspektams.

5. Šešių metų laikotarpiu, prasidedančiu nuo 2007 m. birželio 12 d., valstybės narės šia direktyva suderintoje srityje gali toliau taikyti nacionalines nuostatas, kurios yra griežtesnės arba labiau norminančios nei ši direktyva ir kurios įgyvendina direktyvas su minimalaus suderinimo sąlygomis. Šios priemonės turi iš esmės užtikrinti, kad vartotojai yra tinkamai saugomi nuo nesąžiningos komercinės veiklos, ir būti proporcingos siekiamam tikslui. Šios direktyvos 18 straipsnyje nurodyta peržiūra gali, jeigu manoma, kad tai reikalinga, apimti pasiūlymą pratęsti šią leidžiančią nukrypti nuostatą ilgesniam ribotam laikotarpiui.

6. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie bet kokias nacionalines nuostatas, taikomas šios direktyvos 5 dalies pagrindu.

7. Ši direktyva nepažeidžia teismų jurisdikciją nustatančių taisyklių.

8. Ši direktyva nepažeidžia įsisteigimo sąlygų arba leidimų išdavimo tvarkos, arba etinių elgesio kodeksų arba kitų konkrečių taisyklių, reglamentuojančių reguliuojamas profesijas, kad būtų palaikyti aukšti profesinio sąžiningumo standartai, kuriuos, nepažeisdamos Bendrijos teisės, valstybės narės gali nustatyti specialistams.

9. Dėl „finansinių paslaugų“, apibrėžiamų Direktyvoje 2002/65/EB, ir nekilnojamojo turto valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kurie yra labiau norminantys arba griežtesni nei ši direktyva jos derinamoje srityje.

10. Ši direktyva netaikoma valstybių narių įstatymams ir kitiems teisės aktams dėl tauriųjų metalų gaminių prabos sertifikavimo ir žymėjimo.

4 straipsnis

Vidaus rinka

Valstybės narės dėl šia direktyva derinamai sričiai priskiriamų priežasčių neapriboja nei laisvės teikti paslaugas, nei laisvo prekių judėjimo.

2 SKYRIUS

NESĄŽININGA KOMERCINĖ VEIKLA

5 straipsnis

Nesąžiningos komercinės veiklos draudimas

1. Nesąžininga komercinė veikla draudžiama.
2. Komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu:
 - a) prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams

ir

- b) iš esmės iškreipia arba gali iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo, kurį produktas pasiekia arba kuriam yra skirtas, arba, kai komercinė veikla nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, vidutinio grupės nario ekonominį elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.

3. Komercinė veikla, kuri gali iš esmės iškreipti ekonominį elgesį tik aiškiai identifikuojamos grupės vartotojų, kurie dėl savo proto arba fizinės negalios, amžiaus arba patiklumo yra tokios praktikos arba peršamo produkto ypač lengvai pažeidžiami tokiu būdu, kurį galima pagrįstai tikėtis prekybininką iš anksto numčius, vertinama vidutinio tos grupės nario atžvilgiu. Tai nepažeidžia bendros ir teisėtos reklamos praktikos naudoti perdėtus pareiškimus arba pareiškimus, kurių nereikia suprasti tiesiogine prasme.

4. Visų pirma nesąžininga komercinė veikla yra ta, kuri:
- a) yra klaidinanti, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 7 straipsnyje,
- arba
- b) yra agresyvi, kaip nurodyta šios direktyvos 8 ir 9 straipsnyje.

5. Tokios komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašas pateikiamas I priede. Tas pats sąrašas galioja visose valstybėse narėse, ir jį galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.

1 Skirsnis

Klaidinanti komercinė veikla

6 straipsnis

Klaidinantys veiksmai

1. Klaidinančia laikoma komercinė veikla, kurioje yra apgaulingos informacijos, ir dėl to ji yra neteisinga, arba kuri bet kuriuo būdu, įskaitant bendrą pristatymą, apgaudinėja arba gali apgauti vidutinį vartotoją, nors informacija ir yra faktiškai tiksli, vieno arba kelių toliau išvardintų elementų atžvilgiu, ir bet kuriuo atveju skatina arba gali paskatinti jį priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs:

- a) produkto egzistavimas arba pobūdis;
- b) pagrindinės produkto savybės, tokios kaip prieinamumas, naudingumas, pavojingumas, atlikimas, sudėtis, priedai, pagalba pirkėjui produktą įsigijus ir skundų nagrinėjimas, pagaminimo ar pateikimo metodas ir data, pristatymas, tinkamumas skirtam tikslui, panaudojimas, kiekis, techninės sąlygos, geografinė arba komercinė kilmė, rezultatai, kurių galima tikėtis jį naudojant, arba produkto bandymų arba patikrinimų rezultatai ir esminiai bruožai;
- c) prekybininko išsipareigojimų apimtis, komercinės veiklos motyvai ir prekybos proceso pobūdis, bet koks pareiškimas arba simbolis, susiję su prekybininko arba produkto tiesioginiu arba netiesioginiu rėmimu arba patvirtinimu;
- d) kaina arba metodas, kuriuo ji apskaičiuojama, ar konkretaus kainos pranašumo buvimas;
- e) paslaugų, dalių, keitimo arba taisymo poreikis;

f) prekybininko arba jo atstovo pobūdis, požymiai ir teisės, t.y. jo tapatybė ir turtas, jo kvalifikacija, statusas, patvirtinimas, priklausomybė arba ryšys, pramoninių, komercinių ar intelektinių teisių nuosavybė arba jo apdovanojimai ir pasižymėjimai;

g) vartotojo teisės, įskaitant teisę reikalauti pakeitimo ar kompensacijos pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų ⁽¹⁾, arba rizika, su kuria jis gali susidurti.

2. Komercinė veikla taip pat laikoma klaidinančia, jeigu ji realiomis sąlygomis, atsižvelgiant į visas jos savybes ir aplinkybes, skatina arba gali paskatinti vidutinį vartotoją priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs, ir jį apima:

a) bet kokią prekybą produktu, įskaitant lyginamąją reklamą, kuri painioja su bet kokiais kitais produktais, prekių ženklais, firmos vardais ar kitais konkurento skiriamaisiais ženklais;

b) prekybininko išsipareigojimų, esančių elgesio kodeksuose, kurių prekybininkas išsipareigojo laikytis, nesilaikymą, jeigu:

i) išsipareigojimas nėra tik siekiamybė, o yra tvirtas, ir jį galima patikrinti,

ir

ii) prekybininkas komercinėje veikloje nurodo, jog yra saistomas kodekso.

7 straipsnis

Klaidinantis informacijos neatskleidimas

1. Komercinė veikla laikoma klaidinančia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes bei komunikacijos priemonių ribotumą, ją vykdant neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

⁽¹⁾ OL L 171, 1999 7 7, p. 12.

2. Klaidinančiu informacijos neatskleidimu, atsižvelgiant į 1 dalyje numatytus klausimus, taip pat laikomas prekybininko vykdomas 1 dalyje nurodytos esminės informacijos nuslėpimas arba jos pateikimas neaiškiai, neįskaitomai, dviprasmiškai ar ne laiku, arba komercinės veiklos komercinio tikslo, jeigu jis neaiškus iš konteksto, nenurodymas, ir kai dėl to abiem atvejais vidutinis vartotojas paskatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio kitomis aplinkybėmis jis nebūtų priėmęs.

3. Jeigu komercinei veiklai perduoti naudojamos komunikacijos priemonės yra ribotos apimtys arba laiko prasme, tai, sprendžiant, ar informacija buvo neatskleista, turi būti atsižvelgiama į šį ribotumą bei bet kokias kitas priemones, kurių prekybininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais.

4. Jeigu neaišku iš konteksto, kvietimo pirkti atveju esmine laikoma ši informacija:

- a) pagrindinės produkto charakteristikos, tiek, kiek tikslinga komunikacijos priemonių ir produkto atžvilgiu;
- b) prekybininko adresas ir jo tapatybę nustatantys duomenys, t.y. vardas ar pavadinimas, kuris nurodomas prekiaujant, ir, jei tai reikalinga, prekybininko, kurio vardu jis veikia, adresas ir tapatybę nustatantys duomenys;
- c) kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl produkto pobūdžio ši kaina pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama, taip pat, jeigu tai reikalinga, visi papildomi mokesčiai už krovinių vežimą, pristatymo arba pašto išlaidos arba, jeigu šie mokesčiai dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuoti iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti mokėti tokius papildomus mokesčius;
- d) apmokėjimo, pristatymo, vykdymo ir skundų nagrinėjimo tvarka, jeigu ji skiriasi nuo profesinio atidumo reikalavimų;
- e) jeigu suteikiama teisė atsisakyti produktų ir nutraukti sandorius – informacija apie tokią teisę.

5. Bendrijos teisės nustatyti informaciniai reikalavimai dėl komercinio pranešimo, įskaitant reklamą arba prekybą, kurių neišsamus sąrašas pateikiamas II priede, laikomi esminiais.

2 Skirsnis

Agresyvi komercinė veikla

8 straipsnis

Agresyvi komercinė veikla

Komercinė veikla laikoma agresyvia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes, ji priekabiavimu, prievarta, įskaitant fizinės jėgos panaudojimą arba pernelyg didelę įtaką, žymiai apriboja arba gali žymiai apriboti vidutinio vartotojo pasirinkimo laisvę arba elgesį produkto atžvilgiu, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

9 straipsnis

Priekabiavimo, prievartos arba pernelyg didelės įtakos naudojimas

Nustatant, ar komercinėje veikloje naudojamas priekabiavimas, prievarta arba pernelyg didelė įtaka, atsižvelgiama į:

- a) jo laiką, vietą, pobūdį arba atkaklumą;
- b) grasinančios arba užgaulios kalbos arba elgesio naudojimą;
- c) prekybininko naudojimąsi bet kokia konkrečia nelaime arba aplinkybėmis, kurios gali įtakoti vartotojo sprendimą, apie kurias prekybininkas žino, siekiant įtakoti vartotojo sprendimą produkto atžvilgiu;
- d) bet kokias sunkinančias arba neproporcingas sutartyje nenumatytas kliūtis, kurias prekybininkas nustato, jeigu vartotojas nori pasinaudoti sutartyje numatytais savo teisėmis, įskaitant teises nutraukti sutartį arba pasirinkti kitą produktą ar prekybininką;
- e) bet kokią grasinimą imtis veiksmų, kurių teisėtai negali būti imamasi.

3 SKYRIUS

ELGESIO KODEKSAI

10 straipsnis

Elgesio kodeksai

Ši direktyva nepašalina už elgesio kodeksą atsakingų subjektų vykdomos nesąžiningos komercinės veiklos kontrolės, kurią valstybės narės gali skatinti, galimybės ir galimybės 11 straipsnyje nurodytiems asmenims bei organizacijoms kreiptis pagalbos į tokius subjektus, jei kreipimasis į tokius subjektus yra papildoma priemonė tame straipsnyje nurodytoms teisminėms ir administracinėms procedūroms.

Kreipimasis į tokius kontrolės organus niekada nelaikomas lygiaverčiu 11 straipsnyje numatytam kreipimuisi į teismines arba administracines institucijas.

4 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis

Vykdymas

1. Kad šios direktyvos nuostatų būtų laikomasi vartotojų interesais, valstybės narės užtikrina pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su nesąžininga komercine veikla.

Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su nesąžininga komercine veikla, įskaitant konkurentus, galėtų:

a) pradėti bylą dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos;

ir (arba)

b) tokią nesąžiningą komercinę veiklą apskųsti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą.

Pačios valstybės narės sprendžia, kurios iš šių galimybių turi egzistuoti, ir ar teismai ar administracinės institucijos gali reikalausti, kad skundai pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais, įskaitant nurodytus 10 straipsnyje. Šios galimybės turi būti prieinamos nepriklausomai nuo to, ar vartotojai, kuriems daroma

įtaka, yra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje įsikūręs prekybininkas, ar kitoje valstybėje narėje.

Kiekviena valstybė narė sprendžia:

a) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos atskirai prieš kiekvieną ar kartu prieš keletą to paties ekonomikos sektoriaus prekybininkų,

ir

b) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos prieš subjektą, atsakingą už kodeksą, kai atitinkamu kodeksu skatinamas teisinių reikalavimų nesilaikymas.

2. Pagal 1 dalyje nurodytas teises nuostatas valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms suteikia įgaliojimus, kurie, tais atvejais, kai jie mano, kad tokios priemonės, atsižvelgiant į visus interesus ir ypač į viešąjį interesą, yra būtinos, juos įgalintų:

a) nurodyti nutraukti nesąžiningą komercinę veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo nagrinėjimą,

arba

b) jei nesąžininga komercinė veikla dar nebuvo vykdoma, bet kyla jos vykdymo grėsmė, uždrausti šią veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios veiklos uždraudimo nagrinėjimą,

net neturint įrodymų apie prekybininko tikruosius nuostolius ar žalą arba sąmoningą ketinimą ar aplaidumą.

Valstybės narės taip pat priima nuostatas, kad pirmojoje pastraipoje nurodytų priemonių būtų galima imtis skubos tvarka, ir tos priemonės:

— turėtų tik laikiną poveikį,

arba

— turėtų galutinį poveikį,

suprantant, kad kiekviena valstybė narė sprendžia, kurią iš šių dviejų galimybių pasirinkti.

Be to, siekiant panaikinti ilgalaikius nesąžiningos komercinės veiklos, kurią galutiniu sprendimu yra įsakyta nutraukti, padarius, valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms gali suteikti įgaliojimus:

a) pareikalauti, kad toks sprendimas ar jo dalis būtų paskelbta tokiu būdu, kuris joms atrodo tinkamiausias,

b) be to, pareikalauti, kad būtų paskelbtas pataisantis pareiškimas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos administracinės institucijos privalo:

a) būti sudarytos taip, kad nekiltų jokių abejonių dėl jų nešališkumo;

b) priimant sprendimus dėl skundų, turėti pakankamus įgaliojimus kontroliuoti ir veiksmingai vykdyti savo sprendimų priežiūrą;

c) paprastai pagrįsti savo sprendimus.

Kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus įgaliojimus vykdo išskirtinai tik administracinė institucija, jos sprendimai visuomet turi būti pagrįsti. Be to, šiuo atveju būtina numatyti procedūras, pagal kurias atvejai, kai administracinė institucija netinkamai ar nepagrįstai vykdo savo įgaliojimus arba netinkamai ar nepagrįstai nesiima tų įgaliojimų vykdyti, gali būti perduoti teisminei peržiūrai.

12 straipsnis

Teismai ir administracinės institucijos: reikalavimų pagrindimas

Valstybės narės privalo teismams ir administracinėms institucijoms suteikti įgaliojimus, kurie 11 straipsnyje minėtose civilinėse ir administracinėse bylose įgalintų juos:

a) reikalauti, kad prekybininkas pateiktų įrodymus dėl su komercine veikla susijusių faktinių pareiškimų tikslumo, jei, atsižvelgiant į prekybininko ar kitos bylos šalies teisėtus interesus, toks reikalavimas pagal tam tikros bylos aplinkybes atrodo tikslingas;

ir

b) laikyti, kad faktiniai pareiškimai yra netikslūs, jei pagal a punktą reikalaujami įrodymai nėra pateikti arba jei teismas ar administracinė institucija juos laiko nepakankamais.

13 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės numato sankcijas už nacionalinių nuostatų, priimtų taikant šią direktyvą, pažeidimus ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti jų vykdymą. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

14 straipsnis

Direktyvos 84/450/EEB pakeitimai

Direktyva 84/450/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Šia direktyva siekiama apsaugoti prekybininkus nuo klaidinančios reklamos ir jos nesąžiningų pasekmių bei nustatyti sąlygas, kuriomis lyginamoji reklama yra leistina.“

2) 2 straipsnyje:

— 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. „prekybininkas“ – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, amatu, verslu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai.“

— Pridedamas šis punktas:

„4. „už kodeksą atsakingas subjektas“ – tai bet kuris subjektas, įskaitant prekybininką arba prekybininkų grupę, kuris atsakingas už elgesio kodekso sudarymą ir peržiūrą ir (arba) šio kodekso saistomų subjektų kontrolę.“

3) 3a straipsnis pakeičiamas taip:

„3a straipsnis

1. Lyginamoji reklama, kiek ji susijusi su lyginimu, leidžiama, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

- a) ji nėra klaidinanti pagal šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalį, 3 straipsnį ir 7 straipsnio 1 dalį ar pagal 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) 6 ir 7 straipsnius;
- b) ji lygina prekes arba paslaugas, kurios skirtos tam pačiam poreikiui tenkinti ar tai pačiai paskirčiai;
- c) ji objektyviai palygina vieną ar kelias tų prekių ir paslaugų esmines, svarbias, patikrinamas ir tipines savybes, tarp kurių gali būti ir kaina;
- d) ji nediskredituoja ir nešmeižia konkurento prekių ženklų, firmos vardų, kitų skiriamųjų ženklų, prekių, paslaugų, veiklos ar aplinkybių;
- e) produktams su kilmės vietos nuoroda ji kiekvienu atveju susijusi su tos pačios kilmės vietos nuorodos produktais;
- f) ji nepasinaudoja nesąžiningai konkurento prekių ženklo, firmos vardo, kitų skiriamųjų ženklų reputacija ar konkuruojančių produktų kilmės vietos nurodymu;
- g) ji nepateikia prekių ar paslaugų kaip prekių ar paslaugų, apsaugotų prekių ženklais ar firmos vardais, imitacijų ar reprodukcijų;
- h) ji nesukelia painiavos tarp prekybininkų, tarp reklamuotojo ir konkurento arba tarp reklamuotojo ir konkurento prekių ženklų, firmos vardų, kitų skiriamųjų ženklų, prekių ar paslaugų.

4) 4 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kad nuostatų dėl lyginamosios reklamos būtų laikomasi prekybininkų ir konkurentų interesais, valstybės narės užtikrina pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su klaidinančia reklama. Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su klaidinančia reklama arba reglamentuoti lyginamąją reklamą, galėtų:

a) pradėti bylą dėl tokios reklamos;

arba

b) tokią reklamą apskusti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą.

Pačios valstybės narės sprendžia, kurios iš šių galimybių turi egzistuoti ir ar teismai ar administracinės institucijos gali reikalauti, kad skundai pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais, įskaitant nurodytus 5 straipsnyje.

Kiekviena valstybė narė sprendžia:

a) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos atskirai prieš kiekvieną ar kartu prieš keletą to paties ekonomikos sektoriaus prekybininkų;

ir

b) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos prieš subjektą, atsakingą už kodeksą, kai atitinkamu kodeksu skatinamas teisinių reikalavimų nesilaikymas.“

5) 7 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Ši direktyva neužkerta kelio valstybėms narėms palikti galioti ar priimti nuostatas siekiant užtikrinti dar didesnę prekybininkų ir konkurentų apsaugą nuo klaidinančios reklamos.“

(*) OL L 149, 2005 m. birželio 11 d., p. 22.“

15 straipsnis

Direktyvų 97/7/EB ir 2002/65/EB pakeitimai

- 1) Direktyvos 97/7/EB 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimas

Atsižvelgiant į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) nustatytą neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimo praktikos draudimą, valstybės narės imasi priemonių, kad vartotojas niekaip nebūtų įpareigotas atlyginti už be užsakymo patiektas prekes arba paslaugas, nes atsakymo į pasiūlymą nebuvimas nereiškia sutikimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 22.“

- 2) Direktyvos 2002/65/EB 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Atsižvelgiant į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) nustatytą neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimo praktikos draudimą ir nepažeidžiant valstybių narių teisės aktų nuostatų dėl nuotolinės prekybos sutarčių atnaujinimo be valios išreiškimo, kai pagal tokias taisykles leidžiama sutartis atnaujinti be valios išreiškimo, valstybės narės imasi priemonių, kad vartotojai būtų atleisti nuo bet kokių įsipareigojimų, jei prekės arba paslaugos pateikiamos be užsakymo, nes atsakymo į pasiūlymą nebuvimas nereiškia sutikimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 22.“

16 straipsnis

Direktyvos 98/27/EB ir Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 pakeitimai

- 1) Direktyvos 98/27/EB priedo 1 punktą pakeičiamas taip:

„1. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22)“.

- 2) 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“) (1) priedas papildomas šiuo punktu:

„16. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22)“.

17 straipsnis

Informacija

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių pranešti vartotojams apie šiai direktyvai perkelti priimtus nacionalinės teisės aktus ir, jei tai reikalinga, paskatina prekybininkus ir už kodeksą atsakingus subjektus informuoti vartotojus apie jų elgesio kodeksus.

18 straipsnis

Peržiūra

1. Iki 2011 m. birželio 12 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai išsamų pranešimą apie šios direktyvos, ypač jos 3 straipsnio 9 dalies ir I priedo, taikymą, tolesnio su vartotojų apsauga susijusios Bendrijos teisės derinimo ir supaprastinimo apimtį ir, atsižvelgiant į 3 straipsnio 5 dalį, apie bet kokias priemones, kurių reikia imtis Bendrijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad būtų išlaikytas tinkamas vartotojų apsaugos lygis. Prireikus prie šio pranešimo pridedamas pasiūlymas peržiūrėti šią direktyvą ar kitus atitinkamus Bendrijos teisės aktus.

2. Europos Parlamentas ir Taryba per dvejus metus nuo bet kokio pagal 1 dalį pateikto Komisijos pasiūlymo gavimo stengiasi imtis veiksmų pagal Sutartį.

19 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2007 m. birželio 12 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai ir apie bet kokius vėlesnius pakeitimus jos nedelsdamos praneša Komisijai.

(1) OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

Šias priemones jos pradeda taikyti iki 2007 m. gruodžio 12 d. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

21 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2005 m. gegužės 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. P. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

N. SCHMIT

I PRIEDAS

**KOMERCINĖ VEIKLA, KURI BET KURIOMIS APLINKYBĖMIS LAIKOMA
NESĄŽININGA**

Klaidinanti komercinė veikla

- 1) Tvirtinimas, kad prekybininkas yra pasirašęs elgesio kodeksą, kai to nėra.
- 2) Patikimumo ženklo, kokybės ženklo ar lygiaverčio ženklo nurodymas, negavus reikalingo leidimo.
- 3) Tvirtinimas, kad elgesio kodeksui pritarė valstybės ar kitokia įstaiga, kai to nėra.
- 4) Tvirtinimas, kad viešoji arba privati įstaiga prekybininką (įskaitant jo vykdomą komercinę veiklą) arba gaminį patvirtino, pritarė ar suteikė leidimą jo gamybai (veiklai), jei tai iš tiesų nebuvo padaryta, arba toks tvirtinimas nesilaikant tvirtinimo, pritarimo gamybai ar leidimo suteikimo sąlygų.
- 5) Kvietimas pirkti nurodyta kaina neinformuojant, kad prekybininkas turi pagrįstų priežasčių manyti, kad jis negalės patiekti ar parūpinti kito prekybininko, kuris galėtų patiekti, tą pačių ar lygiaverčių produktų už tą pačią kainą laikotarpiu ir kiekiu, kurie būtų protingi atsižvelgiant į produktą, jo reklamos mastą ir siūlomą kainą (reklama jaukas).
- 6) Kvietimas pirkti nurodyta kaina, kai vėliau:
 - a) vartotojams atsisakoma parodyti reklamuotą daiktą,

arba
 - b) atsisakoma priimti to daikto užsakymą ar pristatyti jį per protingą laiką,

arba
 - c) rodomas brokuotas to daikto pavyzdys,ketinant reklamuoti kitą produktą (jauko pateikimas ir produkto pakeitimas).
- 7) Apgaulingas pareiškimas, kad gaminį bus galima įsigyti tik per labai ribotą laikotarpį arba kad jį bus galima įsigyti pagal tam tikras sąlygas tik per labai ribotą laikotarpį, siekiant paskatinti pirkėją nedelsiant priimti sprendimą ir atimti iš vartotojų galimybę priimti informacija paremtą sprendimą ar tam nesuteikti užtekstinai laiko.
- 8) Įsipareigojimas teikti garantinį aptarnavimą vartotojams, su kuriais prekybininkas prieš sandomį bendravimą kalba, kuri nėra valstybės narės, kurioje įsikūręs prekybininkas, oficiali kalba, o vėliau tokios paslaugos teikimas tik kita kalba, apie tai aiškiai neinformavus vartotojo prieš jam atliekant sandomį.
- 9) Pareiškimas ar kitoks įspūdžio sudarymas, kad produktas gali būti legaliai parduotas, kai to nėra.

- 10) Pagal įstatymą vartotojams suteikiamų teisių pateikimas kaip skiriamąjį prekybininko pasiūlymo bruožą.
- 11) Redakcinės skilties naudojimas reklamuojant produktą žiniasklaidoje, kai prekybininkas sumokėjo už reklamą, aiškiai nepažymint to turinyje ar vaizdinėmis arba garsinėmis priemonėmis, kurias vartotojas galėtų aiškiai atpažinti (angl. *advertorial*). Tai, kas paminėta, nepažeidžia Tarybos direktyvos 89/552/EEB ⁽¹⁾ nuostatų.
- 12) Iš esmės netikslus tvirtinimas dėl pavojaus vartotojo ar jo šeimos asmeniniam saugumui pobūdžio ir masto, jei vartotojas neperka produkto.
- 13) Produkto, panašaus į tam tikro gamintojo produktą, reklamavimas siekiant sąmoningai suklaidinti vartotojus, kad šie patikėtų, jog produktas yra to gamintojo pagamintas, nors taip nėra.
- 14) Piramidės pobūdžio skatinimo sistemos sukūrimas, jos naudojimas ar reklamavimas, kai vartotojui suteikiama galimybė gauti atlygį visų pirma už kitų vartotojų įtraukimą į tą sistemą, o ne už produktų pardavimą ar naudojimą.
- 15) Tvirtinimas, kad prekybininkas rengiasi nutraukti prekybą arba perkelti patalpas, kai jis to nedaro.
- 16) Tvirtinimas, kad produktai gali palengvinti pasiekti pergalę atsitiktinumo principu grindžiamuose žaidimuose.
- 17) Apgaulingas tvirtinimas, kad produktas gali gydyti ligas, funkcinis sutrikimus ar išsigimimą.
- 18) Iš esmės netikslios informacijos apie rinkos sąlygas ar apie galimybę surasti produktą perdavimas, siekiant paskatinti vartotoją įsigyti produktą mažiau palankiomis sąlygomis nei įprastinės rinkos sąlygos.
- 19) Komercinėje veikloje naudojamas tvirtinimas apie siūlomą konkursą ar prizą nesuteikiant apibūdintų prizų ar tinkamo ekvivalento.
- 20) Produkto apibūdinimas kaip „dykai“, „veltui“, „nemokamas“ ar panašiai, jei vartotojas turi mokėti už kažką kitką, išskyrus neišvengiamas išlaidas, kylančias dėl atsakymo į komercinę veiklą ir dėl prekės paėmimo ar mokėjimo už jos pristatymą.
- 21) Sąskaitos ar panašaus dokumento, kuriuo prašoma mokėjimo, įtraukimas į reklamos medžiagą, sukeliantis vartotojui įspūdį, kad jis jau užsakė parduodamą produktą, kai jis to nepadarė.
- 22) Apgaulingas tvirtinimas arba išpūdžio, kad prekiautojas veikia ne savo prekybos ar verslo įmonės arba su jo amatu ar profesija susijusiais tikslais, sukūrimas arba apgaulingas prisistatymas vartotojui.
- 23) Apgaulingo išpūdžio, kad prekei bus suteikiamas garantinis aptarnavimas kitoje valstybėje narėje, negu buvo parduota ta prekė, sukūrimas.

⁽¹⁾ 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, 1989 10 17, p. 23). Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB (OL L 202, 1997 7 30, p. 60).

Agresyvi komercinė veikla

- 24) Įspūdžio sudarymas, kad vartotojas negali palikti patalpų, kol sutartis nebus sudaryta.
- 25) Asmeninis lankymasis vartotojo namuose, nepaisant vartotojo reikalavimo išeiti ar negrįžti, išskyrus tomis aplinkybėmis ir tiek, kiek tai leidžiama pagal nacionalinę teisę siekiant užtikrinti sutartinės prievolės vykdymą.
- 26) Atkaklus ir nepageidaujamas raginimas telefonu, faksu, elektroniniu paštu ar kitomis nuotolinio ryšio priemonėmis, išskyrus tomis aplinkybėmis ir tiek, kiek tai leidžiama pagal nacionalinę teisę siekiant užtikrinti sutartinės prievolės vykdymą. Tai nepažeidžia Direktyvos 97/7/EB 10 straipsnio bei Direktyvų 95/46/EB ⁽¹⁾ ir 2002/58/EB.
- 27) Reikalavimas, kad vartotojas, ketinantis pateikti reikalavimą remdamasis draudimo sutartimi, pateiktų dokumentus, kurie negali būti pagrįstai laikomi svarbiais nustatant ar reikalavimas pagrįstas, arba nuolatinis vengimas atsakyti į atitinkamą korespondenciją, siekiant įtikinti vartotoją nesinaudoti savo sutartinėmis teisėmis.
- 28) Vaikams skirto tiesioginio raginimo pirkti arba įtikinti tėvus ar kitus suaugusiuosius nupirkti jiems reklamuojamus produktus įtraukimas į reklamą. Šia nuostata nepažeidžiamas Direktyvos 89/552/EEB dėl televizijos programų transliavimo 16 straipsnis.
- 29) Reikalavimas nedelsiant sumokėti ar atidėto mokėjimo reikalavimas už prekybininko pateiktus produktus ar reikalavimas juos grąžinti ar saugoti, kai vartotojas jų neužsakė, išskyrus kai produktas yra pagal Direktyvos 97/7/EB 7 straipsnio 3 dalį suteikiamas pakaitalas (neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimas).
- 30) Aiškus vartotojo informavimas, kad jeigu jis neperka produkto ar paslaugos, prekybininko darbui ar pragyvenimo šaltiniui iškils pavojus.
- 31) Apgaulingo įspūdžio sukūrimas, kad vartotojas jau gavo, gaus arba atlikęs tam tikrą veiksmą gaus dovanų arba kitokios lygiavertės naudos, kai iš tiesų:
- nėra jokios dovanos arba kitokios lygiavertės naudos,
 - arba
 - vartotojas gali reikalauti dovanų ar kitokios lygiavertės naudos tik sumokėjęs pinigų arba patyręs išlaidų.

⁽¹⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31). Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

II PRIEDAS

**BENDRIJOS TEISĖS NUOSTATOS, NUSTATANČIOS REKLAMOS IR
KOMERCINIŲ PRANEŠIMŲ TAISYKLES**

Direktyvos 97/7/EB 4 ir 5 straipsniai

1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvos 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾ 3 straipsnis

1994 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/47/EB dėl pirkėjų apsaugos, susijusios su teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais pirkimo sutarčių tam tikrais aspektais ⁽²⁾ 3 straipsnio 3 dalis

1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas ⁽³⁾ 3 straipsnio 4 dalis

2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus ⁽⁴⁾, 86–100 straipsniai

2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyvos) ⁽⁵⁾ 5 ir 6 straipsniai

1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/7/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 87/102/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su vartojimo kreditu, suderinimo ⁽⁶⁾, 1 straipsnio d punktą

Direktyvos 2002/65/EB 3 ir 4 straipsniai

2002 m. sausio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/107/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo siekiant reguliuoti valdymo įmonių veiklą ir supaprastintus prospektus ⁽⁷⁾, 1 straipsnio 9 dalis

2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo ⁽⁸⁾ 12 ir 13 straipsniai

2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo ⁽⁹⁾ 36 straipsnis

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

⁽²⁾ OL L 280, 1994 10 29, p. 83.

⁽³⁾ OL L 80, 1998 3 18, p. 27.

⁽⁴⁾ OL L 311, 2001 11 28, p. 67. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/27/EB (OL L 136, 2004 4 30, p. 34).

⁽⁵⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 101, 1998 4 1, p. 17.

⁽⁷⁾ OL L 41, 2002 2 13, p. 20.

⁽⁸⁾ OL L 9, 2003 1 15, p. 3.

⁽⁹⁾ OL L 345, 2002 12 19, p. 1. Direktyva, su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽¹⁾ 19 straipsnis

1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo ⁽²⁾ 31 ir 43 straipsniai

2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi visuomenei ar įtraukiami į prekybos sąrašą ⁽³⁾, 5, 7 ir 8 straipsniai.

⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 228, 1992 8 11, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/87/EB (OL L 35, 2003 2 11, p. 1).

⁽³⁾ OL L 345, 2003 12 31, p. 64.